

Tilburg University

Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2006-08-22)

Kooijmans, T.

Publication date:
2007

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Kooijmans, T., (2007). *Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2006-08-22)*, No. 6, Aug 22, 2006. (Sancties; Vol. 1, No. p. 58-61).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

sing in een FPK geïndiceerd was en dat was volgens alle betrokken gedragsdeskundigen zo. Vervolgens had de selectiefunctiefunctionaris moeten onderzoeken of de gevraagde overplaatsing 'maatschappelijk verantwoord' was. Met dat laatste wordt in de toelichting op artikel 30 van de Regeling selectie waarschijnlijk bedoeld dat de selectiefunctiefunctionaris moet bezien of de verzoeker zich niet aan de behandeling in de FPK zal onttrekken en dan wellicht nare dingen gaat doen. De kans van slagen van een dergelijke behandeling mag bij de beoordeling van verzoeken om externe behandeling worden betrokken. Dat blijkt uit de uitspraak van de beroepscommissie van 14 augustus 2006 (06/1287/GB, te raadplegen via www.rsj.nl), waarbij de beslissing van de selectiefunctiefunctionaris om een behandeling pas kort voor de v.i.-datum te laten beginnen in stand bleef. Hoe het ook zij: de wet is in dit geval door de selectiefunctiefunctionaris verwijtbaar verkeerd uitgelegd. Het zou dan ook juist zijn geweest als niet een verkeerde belangenafweging ten grondslag was gelegd aan de vernietiging van de bestreden beslissing maar dat was vastgesteld dat de beslissing in strijd was met een in de inrichting geldend wettelijk voorschrift.

3. Een voorbeeld van een door de beroepscommissie wél geaccepteerde werkafpraak is te vinden in haar uitspraak van 11 oktober 2005 (05/1688/GB). In dat geval ging het om de vraag of de selectiefunctiefunctionaris als regel alle gedetineerden die vielen onder het parket Den Bosch en bij wie de verwachting bestond dat hun de ISD-maatregel zou worden opgelegd, naar het huis van bewaring te Vught mocht overplaatsen. Ook in dat geval kwam de werkafpraak pas aan het licht omdat er beroep tegen een overplaatsingsbeslissing werd ingesteld.

Het zou voor alle betrokken partijen goed zijn als het functioneren van de selectiefunctiefunctionaris eens werd doorgelicht: Wie zijn die mannen en die vrouwen die de gang van gedetineerden door het gevangenisstelsel bepalen? Wat is hun achtergrond? Wat zijn hun kwalificaties? Welke 'werkafspraken' maken zij zoal? Hoe

lopen hun contacten met de directies van de inrichtingen en de Bureaus Selectie en Detentiebegeleiding nu precies? Hoe worden zij op centraal niveau door de minister, althans door de Dienst Justitiële Inrichtingen geleid ('aangestuurd')? Uit openbare bronnen is daarover weinig kennis te putten. Prima stof voor een onderzoeksscriptie.

Gerard de Jonge

6 Weigering communicatie gedetineerde met minderjarige, in Israël woonachtige zoon via internet en webcam i.c. onredelijk; European Prison Rules, art. 24 (beroepscommissie 22 augustus 2006, 06/698/GA; Vegter, Kooyman, Van Woensel, De Greef, secr.)

Post alia.

De inhoud van het beklag en de uitspraak van de beklagcommissie

Het beklag betreft de weigering om toestemming te verlenen voor communicatie met klagers zoon in Israël via een internetverbinding met behulp van een webcam.

De beklagcommissie heeft het beklag gegrond verklaard op de gronden als in de aangehechte uitspraak weergegeven.

De standpunten van de directeur en klager

De unit-directeur heeft in beroep zijn tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt toegelicht.

Klager wil middels een webcamverbinding communiceren met zijn familie in Israël. De directeur heeft begrip voor de situatie van klager. Het is in de inrichting echter praktisch onmogelijk om een dergelijke verbinding tot stand te brengen. Indien een webcamverbinding wordt toegestaan, moeten de nodige aanpassingen worden gedaan om de verbinding tot stand te brengen. De directie ziet dusda-

nig veel problemen dat zij verzoekt om klagers verzoek niet toe te staan.

In de inrichting is een internetverbinding op de afdeling Onderwijs aanwezig. Er is geen webcam in de inrichting. Er is contact geweest met het ministerie van Justitie, dat adviseerde om een uitspraak van de beroepscommissie te vragen.

Door en namens klager is in beroep het tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt toegelicht.

Het verzoek van klager is helder, hij wil met zijn zoontje communiceren via een webcam. Met de nieuwe communicatiemiddelen is meer mogelijk dan alleen telefoneren. Communicatie met behulp van een webcam in een detentiesituatie is niet bij wet- en regelgeving verboden. Klagers familie woont in Israël en klager is al langere tijd gedetineerd. Hij heeft een zoontje van ongeveer drieënhalf jaar oud, die hij nog nooit heeft gezien. Klager zou graag voordat hij vrijkomt meer inhoud geven aan de relatie met zijn zoontje. De directeur noemde praktische bezwaren, maar die zijn zojuist ontzenuwd. Het internet is op eenvoudige wijze beschikbaar te maken voor klager. De directeur gaf al aan dat aanpassingen mogelijk zijn. Klager heeft al voorgesteld om op eigen kosten een webcam in te voeren. Hij wil graag een band opbouwen met zijn zoontje voor hij in september 2006 vrijkomt.

De beoordeling

De Pbw regelt in Hoofdstuk VII de contacten met de buitenwereld. Het betreft briefwisseling, bezoek en telefoneren. Communicatie met behulp van het internet is niet geregeld. Artikel 24, onder 1, van de European Prison Rules (Rec(2006)2, geaccepteerd door de Raad van Ministers op 11 januari 2006) luidt als volgt: "Prisoners shall be allowed to communicate as often as possible by letter, telephone or other forms of communication with their families, other persons and representatives of outside organisations and to receive visits from these persons". De toelichting op deze aanbeveling luidt: "Loss of liberty should not entail

loss of contact with the outside world. On the contrary, all prisoners are entitled to contact and prison authorities should strive to create the circumstances to allow them to maintain it as best as possible. Traditionally such contact has been by way of letters, telephone calls and visits, but prison authorities should be alert to the fact that modern technology offers new ways of communicating electronically. As these develop, new techniques of controlling them are emerging too and it may be possible to use them in ways that do not threaten safety of security. Contact with the outside world is vital for counteracting the potential damaging effects of imprisonment."

Het volledig uitsluiten van de gevraagde voorziening zoals in het onderhavige geval gaat gelet op het voorgaande te ver. Door de directeur dient een individuele afweging te worden gemaakt, waarbij naast de feitelijke (on)mogelijkheden – gebleken is dat een internetverbinding voorhanden is, dat klager een webcam wil betalen en invoeren en dat in een incidenteel geval de praktische bezwaren niet onoverkomelijk zijn – een aantal factoren in onderling verband en samenhang van betekenis is, te weten de omstandigheid dat het gaat om een jong kind, de duur van de gevangenisstraf en de grote afstand. Dit maakt dat de beslissing van de directeur in dit geval onredelijk moet worden geacht. Het beroep van de directeur zal derhalve ongegrond worden verklaard.

De uitspraak

De beroepscommissie verklaart het beroep ongegrond en bevestigt de uitspraak van de beklagcommissie.

NOOT

1. Deze zaak betreft in zekere zin een proefproces. De beklagrechter verklaarde het beklag gegrond en de inrichting stelde op advies van het ministerie van Justitie beroep in. Hoewel de aldus verzochte

uitspraak van de beroepscommissie voor de alledaagse praktijk in de inrichtingen zonder meer als belangrijk kan worden gekwalificeerd, is de onderliggende juridische problematiek niet al te ingewikkeld.

2. Het zoontje van de klager was drieënhalf jaar oud. Beiden hadden elkaar nog nooit gezien. Dat wekt geen verwondering, reeds in aanmerking genomen dat het zoontje in Israël woonachtig is. Tenslotte toch enige vorm van (visueel) contact te kunnen hebben, verzocht de klager de directeur om een internetverbinding met webcam tot stand te brengen. De klager toonde zich bereid om zonnodig te voorzien in de kosten van aanschaf van een webcam. Het verzoek werd geweigerd. In beroep wijst de directeur op de (algemene) praktische problemen voor de inrichting om een dergelijke verbinding tot stand te brengen. Dat standpunt is wel enigszins opmerkelijk als men bedenkt dat in de inrichting reeds een internetverbinding aanwezig was. De kern van het probleem lag zo gezien besloten in het ontbreken van een webcam. Maar juist in dit gebrek had de klager aangegeven financieel te willen voorzien. Het is (mij) overigens onduidelijk of de klager reeds ten tijde van zijn verzoek te kennen heeft gegeven voor de betaling van een webcam zorg te willen dragen, of eerst in de beklag- en beroepsprocedure.

In Hoofdstuk VII van de Pbw zijn voorzieningen opgenomen omtrent het contact van de gedetineerde met de buitenwereld. De gedetineerde heeft het recht om brieven te verzenden en ontvangen (art. 36), om bezoek te ontvangen (art. 38), om telefoongesprekken te voeren (art. 39) en om gesprekken te voeren met de media (art. 40). Vermoedelijk heeft de wetgever niet bedoeld hiermee een limitatieve opsomming te geven van de wijzen waarop contacten met de buitenwereld kunnen plaatshebben (vgl. *Kamerstukken II* 1994/95, 24 263, nr. 3, p. 56). Anders geformuleerd, de Pbw verzet zich niet tegen andere vormen van contact met de buitenwereld dan de in Hoofdstuk VII genoemde. Art. 24, eerste lid, van de European Prison Rules geeft meer expliciet

weer dat niet alleen briefcontact en telefonische communicatie toelaatbaar moeten zijn, maar ook "other forms of communication". Blijkens de toelichting hebben de opstellers van dit artikellid daarbij mede het oog op de moderne technologie die elektronische vormen van communicatie mogelijk maakt. Hoewel de European Prison Rules rechtstreekse werking ontberen, heeft het er alle schijn van dat de beroepscommissie Hoofdstuk VII van de Pbw "Prison Rules-conform" interpreteert. Dat moet worden toegejuicht, mede omdat het past in een bredere ontwikkeling waarin nationale rechtsprekende organen gehouden zijn om de uitleg van nationale bepalingen vorm te geven op een wijze die in overeenstemming is met internationale regelingen. Die ontwikkeling wordt ook en met name vanuit "Europa" gestimuleerd (zie HvJ EG 16 juni 2005, zaak C-105/03 (Pupino) en daarover F.G.H. Kristen en J.B.H.M. Simmelink, 'Europese integratie door de rechter: kaderbesluitconforme interpretatie', *DD* 2005-9, p. 1058-1078).

Hoewel het gebruik van internet met webcam, e-mail en chatprogramma's in de inrichting vanuit het oogpunt van orde en veiligheid in het algemeen wel tot bepaalde praktische problemen kan leiden – met name ook in zaken als de onderhavige waarin de klager de Nederlandse taal niet zal (kunnen en willen) bezigen in zijn beoogde internetcontacten – maakt de beroepscommissie terecht duidelijk dat verzoeken tot het gebruik van het desbetreffende communicatiemiddel op hun specifieke merites dienen te worden beoordeeld. Mede in het licht van het door de beroepscommissie gememoreerde art. 24 European Prison Rules komt het oordeel dat in de onderhavige zaak onvoldoende recht is gedaan aan de specifieke omstandigheden van het geval, niet als een verrassing. Daarbij verdient, in navolging van Kelk, opmerking dat des te kwetsbaarder is de gedetineerde, indien zijn sociale contacten niet tot zijn tevredenheid verlopen en hij het gevoel heeft in de steek gelaten te worden in datgene wat juist een houvast voor zijn zelfgevoel

tierecht, tweede herziene druk, Deventer: Kluwer 2003, p. 211).

Zo draagt een in Israël woonachtige peuter nog mede bij aan de ontwikkelingen in het Nederlandse penitentiair recht.

T. Kooijmans